

Opening Natuurnetwerk Ter Wupping Wessinghuizen

- Routes
- Fietsroute
 - Menroute
 - Wandelroute
 - Informatiepunt
 - Start route Onstwedder Gaarv'n
 - Parkeren

i-1

Ter Wupping

Ter Wupping is zeer karakteristiek voor het Westerwoldse landschap. Er is veel reliëf, een kleinschalige verkaveling, houtwallen, bosjes, beekloopjes en kleine bewoningskernen met oude boerderijen in een specifieke bouwstijl. Elk soort habitat heeft haar eigen kenmerkende flora en fauna en hierdoor haar eigen specifieke waardes. Zo zijn de houtwallen erg waardevol vanwege hun oriënterende rol voor vleermuizen. Een aantal hogere percelen zijn als akkerland in beheer ten behoeve van de bijbehorende flora en voor vogels als bijvoorbeeld de geelgors en kneu.

Door de hermeandering van de Ruiten Aa in Wersterwolde komen er leuke soorten terug. Een voorbeeld hiervan is de weidebeekjuffer en blauwe breedscheenjuffer. Z'n 20 jaar geleden kwamen deze juffersoorten hier niet voor. Door waterkwaliteitsverbetering, stroomsnelheid en meer structuur langs de beek zijn deze soorten hier nu wel weer te vinden.

Recreatie kan op sommige plekken een mooie aanvulling zijn op het beheer. Het mooiste voorbeeld in dit gebied zijn de zandpaden die functioneren als ruiterspad. Recreanten kunnen over deze paden het gebied Ter Wupping heel mooi beleven. Paarden zorgen ervoor dat het zand op deze paden steeds in beweging is (waardoor het vergassen wordt tegengegaan). Deze zandpaden zijn voor vogels als de patrijs heel belangrijk. Hierin nemen ze hun zandbaden waardoor zich ontdoen van bacteriën. Ook graafbijen maken dankbaar gebruik van deze zandpaden.

i-3

Omgeving Ter Wupping

Het gebied rondom Ter Wupping wordt gekenmerkt door hoog opgestoven dekzandkoppen en dekzandruggen die worden omgeven door brede rivierdalen. Ten oosten en ten zuiden van Ter Wupping bestaan de rivierdalen uit de resten van een oeroude zijtak van de rivier de Eems. Ten westen van Ter Wupping hebben de rivieren hun weg gevonden in erosiedalen uit de ijstijd. De rivierdynamiek was op de overgang van de ijstijd naar warmere perioden zo groot, dat de rivierbeddingen zich verplaatsten. Oude beddingen bleven als laagtes in het landschap achter en stoven gedeeltelijk dicht met dekzand. Op andere plaatsen doorsneed de rivier dekzandruggen. Resten van de ruggen kwamen zo geïsoleerd te liggen in de brede rivierdalen. In het dal tussen Ter Wupping en Hölte zijn deze resten nog zichtbaar.

Direct ten noorden van Ter Wupping ligt een aaneenschakeling van verlande beddingen. Op hoogtekarten zijn deze beddingen duidelijk zichtbaar. Fietsend of lopend van Ter Wupping naar de Wester es van Veele kan men in de paden de oude beddingen herkennen aan de glooiingen. Zulke resten zijn waardevolle herinneringen aan het ontstaan van het Westerwoldse landschap. Dit geldt ook voor de dekzandkoppen die ten westen van Ter Wupping liggen. Deze zijn zo hoog opgestoven dat ze lokaal als bergen zijn aangeduid: zo kennen we de Kieberg, de Steenbergen en de Ruigeberg. Ze liggen als markante hoogtes langs het dal.

De hoge dekzanden langs de rivierdalen waren in het verleden geliefde vestingsplaatsen voor de mens. Zo zijn langs de randen van de rivier de Oude Loo nederzettingen en graven uit de steentijd gevonden. Ook in de middeleeuwen werden de hogere delen van het landschap intensief gebruikt. In deze periode werd de basis gelegd voor de huidige inrichting van het landschap. Op de dekzandruggen langs de rivieren werden akkers aangelegd in de vorm van essen en werden dorpen gesticht. Kenmerkend voor de essen in Westerwolde zijn de steilranden langs de rivierdalen. Deze steilranden zijn door de mens aangebracht en niet ontstaan door afkalving door rivierwater. Een zeer hoge steilrand ligt langs de es direct ten noorden van Ter Wupping.

i-2

Erve Ter Sterenberg

Erve Ter Sterenberg is een gehucht dat tussen Onstwedde en Ter Wupping ligt. De eerste vermelding is uit 1568, erve Ter Sterenberg was gerechtigd in de marke van Ter Wupping en later ook in die van Onstwedde.

In 1659 is het gehele erve Ter Sterenberg verkocht aan Harmen Boelman Hubbelingh uit Onstwedde.

In het koopkontraat staat het zo beschreven, "het geheele arve ter Sterenborch met het daer op staende getimmert, plantagie, bouw, meedt, ende weijlandt soo op Onstwedder als Wippinger bour Marck onder 't kloeken slach Onstwedde gelegen". Zijn zoon nam de naam Sterenberg aan. Dit was toen geregeld bij het Westerwolds erfrecht. Deze familie boert nog steeds op dezelfde plek.

Tot 1965 is het altijd een gemengd bedrijf geweest, daarna is het volledig akkerbouw geworden.

In de jaren '30 zijn stukken natuur omgevormd tot landbouwgrond, en in de jaren '70 heeft de ruilverkaveling de structuur voor de landbouw sterk verbeterd.

In 1967 wordt de Kieberg en omgeving Sterenberg en Ter Wupping al een meldingsplicht ingesteld bij werken die buiten de normale landbouwpraktijk behoren. Later wordt het gebied onderdeel van de EHS. Op het moment dat omvorming naar natuur ook door particulieren mogelijk gemaakt wordt, komt dit ook voor Sterenberg in beeld. Met de omvorming naar natuur zijn de oude structuren van dit gehucht weer teruggebracht. De esgronden bestemd voor de akkerbouw, en de lagere delen bij de beken Mussel Aa en het Oosterholds diepje als hooi en weidegronden. Ook zijn de oude lanen en es beplanting teruggebracht.

De nieuwe inrichting en beheer zal nieuwe ruimte geven aan zowel flora als fauna en de geschiedenis zal blijvend zichtbaar blijven in dit gehucht.

i-4

Water in Ter Wupping-Wessinghuizen

De Ruiten Aa, Mussel Aa en Oosterholtsdiepje in dit gebied meanderen weer. Dit is voor ons waterbeheer van groot belang. Door de meandering is er meer ruimte voor water. Overloopgebieden maken het mogelijk hier water te bergen als het nodig is. Bijvoorbeeld als het lang en hevig regent. De omgeving mag geen hinder ondervinden van dit natuurlijke peilbeheer. Daarom hebben we voor de aanliggende percelen compenserende maatregelen getroffen, zoals drainage. Het hoogteverschil in de beek zelf wordt met vispassages opgelost, ter vervanging van de stuwen.

Het gebied is hierdoor ook aantrekkelijker voor vissen en ander waterleven. De vissen kunnen nu verder optrekken vanuit zee naar hun leefgebieden in de beek. Hier kunnen ze zich voorplanten en veilig opgroeien. Dankzij subsidie van het Waddenfonds hebben we met dit werk het leefgebied voor vissen kunnen vergroten. Het is onderdeel van het project 'Van Aa's tot Zee', waarbij we van Nieuwe Statenzijl tot en met de Ruiten Aa werken aan vismigratie.

De vispassage in de Westerwoldse Aa is kanovriendelijk. U kunt hier gewoon kanoën. Hiervoor is een kanosteiger aangelegd in Wessinghuizen. Evenals een waterspeelplaats. De aangelegde fiets-, wandel en menroutes laten u genieten van deze prachtige omgeving waar water, natuur en cultuur samen komen.